מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מאיפה הגיע בלאק פריידי ואילו טריקים שיווקיים נפוצים בו
- לתרגל חישוב תקציב ואחוזי הנחה ולהבדיל בין הנחה אמיתית למדומה
- לזהות אמצעי שכנוע בשפת הפרסום ולכתוב טקסט טיעוני קצר
- להבין את ההשפעה הסביבתית והגלובלית של קניות מקוונות

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – זוכרים?

1. ב – בארצות הברית
2. ג – חג ההודיה

חלק ב' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – מבינים את הטריקים

1. נכון – בלאק פריידי חל ביום שישי שאחרי חג ההודיה
2. נכון – זהו טריק של תחושת מלאי מוגבל שיוצר לחץ

חלק ג' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – מתאימים מושגים

1 – ב (מילים כמו 'רק היום' שגורמות למהר להחליט)
2 – א (כתוב 'נשארו רק כמה פריטים')
3 – ד (פחד להפסיד הזדמנות)
4 – ג (יום קניות ברשת אחרי בלאק פריידי)

חלק ד' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – משלימים

1. שישי

חלק ה' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – הכרות עם המושגים

1. נכון – תקציב עוזר לדעת כמה כסף אפשר להוציא ולא לחרוג ממנו
2. לא נכון – צריך הוא דבר חיוני, ורוצה הוא דבר שמהנה אבל אפשר בלעדיו

חלק ו' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – מושגי יסוד

1. א – דבר חיוני לחיים היומיום
2. ב – הורדה מהמחיר המקורי

חלק ז' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – תרגול חישובים

1. 80
2. 50

חלק ח' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – חישוב אחוז ההנחה

חלק ט' – פרק 3 • מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה – הבנה בסיסית

1. א – גידול כותנה בשדה
2. ב – קולקציות חדשות בקצב גבוה ובמחיר נמוך
3. ב – היא צורכת יותר דלק ופולטת יותר גזי חממה

חלק י' – פרק 3 • מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה – תרגול ויישום

1. נכון – עלות המשלוח מתגלגלת למחיר, לעובדים או לסביבה
2. לא נכון – שלבים שונים קורים לפעמים במדינות שונות

חלק י״א – פרק 3 • מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה – התאמת מושגים

- 1 – ד (כל השלבים שמוצר עובר מהייצור עד הבית)
- 2 – ג (חיבור בין אנשים ומדינות בעולם)
- 3 – ב (בגדים זרוקים שלא מתפרקים בקלות)
- 4 – א (קולקציות חדשות ומהירות במחיר נמוך)

חלק י״ב – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – הכרת המושגים

1. ב – פועל שמבקש או מצווה לעשות משהו עכשיו
2. א – קנו עכשיו!
3. ב – כדי לפנות ישר אלינו ולדחוף לפעולה מהירה

חלק י״ג – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – זיהוי במודעות

1. לא נכון – מספר מעורפל כמו "עד 70%" לא אומר בדיוק כמה הנחה נקבל - אולי פריט אחד בלבד מוזל כך.
2. נכון – זהו ניסוח מוגזם שמנפח את גודל המבצע כדי להרשים אותנו.

חלק י״ד – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – התאמה והשלמה

1. קנו

חלק ט״ו – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – התאמת מושגים

- 1 – ב (פועל בציווי)
- 2 – ג (שם תואר קיצוני)
- 3 – ד (מספר מעורפל)
- 4 – א (פועל בציווי)

חלק ט״ז – פרק 5 • כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון – נכון או לא נכון

1. נכון – מכתב תלונה נכתב כדי להסביר בעיה ולבקש פתרון
2. לא נכון – פרסומת אמת מתארת את המוצר בלי הגזמות
3. לא נכון – פסקת טיעון כוללת דעה, נימוק, דוגמה וסיכום

חלק י״ז – פרק 5 • כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון – בונים את המכתב

- 1 – ב (פונים בשם ובברכה)
- 2 – ג (מסבירים מה קרה ומתי)
- 3 – א (תודה וחתימה בשם)

חלק י״ח – פרק 5 • כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון – כותבים בעצמנו

1. משפט שמתאר תכונה אמיתית של המוצר בלי הגזמה, למשל: המחברת הזו עמידה ונוחה לכתיבה

חלק י״ט – פרק 6 • משחקים וסיכום: חדר בריחה ורפלקציה – חוזרים על המושגים

1. נכון – היום התחיל ביום שישי שאחרי חג ההודיה באמריקה
2. נכון – 50% זה חצי מהמחיר המקורי
3. לא נכון – אין כאן אסור, רק חשוב לחשוב לפני שקונים

כרטיס יציאה – מה לחפש

- תשובה טובה תכלול תאריך או הקשר נכון ולפחות טריק שיווקי אחד
- תשובה טובה תכלול חישוב מספרי נכון והסבר למה הנחה יכולה להיות מדומה
- תשובה טובה תכלול דוגמה מהטקסט ופסקה קצרה עם טיעון וביסוס

טיפים להפעלה:

- אפשר לחלק את החוברת לשלושה מפגשים: פרקים 1-2, פרקים 3-4, פרקים 5-6
- לתלמידים מתקשים אפשר לקצר את פרק 2 ולהתמקד בדוגמאות מספריות פשוטות יותר
- לתלמידים מתקדמים כדאי להוסיף דיון בעל-פה על דילמת המשפט המבוים לפני פרק 5
- מומלץ לסיים כל פרק בשיתוף תשובה אחת בקול, כדי לחזק הבנה משותפת לפני ההמשך

חוברת תרגול – בלאק פריידי: צרכנות נבונה

בלאק פריידי – צרכנות נבונה

יסודי · חנ״מ

תוכן החוברת

1. פרק 1 – מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב
2. פרק 2 – כסף, תקציב ואחוזי הנחה
3. פרק 3 – מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה
4. פרק 4 – שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות
5. פרק 5 – כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון
6. פרק 6 – משחקים וסיכום: חדר בריחה ורפלקציה

שם: _____ כיתה: _____

יצרה: רוית ראש בן ישי

חוברת תרגול – בלאק פריידי: צרכנות נבונה

חוברת התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

עבדו בחוברת לפי סדר הפרקים, פרק אחרי פרק. בכל פרק יש תרגילים קצרים – פתרו אותם לבד או בזוג, ובסוף כל פרק בדקו את עצמכם בעזרת שאלות הסיכום.

בנק מילים: קנו | שישי | 80 | 50

קטע קריאה – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב

קראו את הקטע. אחר כך ענו על השאלות.

בלאק פריידי הוא יום של מבצעים.

הוא התחיל ב**אַרְצוֹת הַבְּרִית**.

שם חוגגים את **חַג הַהוֹדָיָה**.

בלאק פריידי מגיע תמיד ביום **שִׁשִּׁי**, אחרי חג ההודיה.

סייבר מאנדיי הוא יום מבצעים ברשת.

הוא מגיע ביום שני, אחרי בלאק פריידי.

קונים בחנויות וגם באינטרנט.

המוכרים משתמשים בטריקים:

- **לַחַץ זְמַן**: "רק היום!", "קנו עכשיו!". רוצים שנמהר.
- **מְלַאי מֻגְבָּל**: "נשארו רק 3 פריטים". רוצים שנקנה מהר, בלי לחשוב.
- **FOMO**: פחד להפסיד הזדמנות.

עוצרים רגע. שואלים: אני צריך את זה?

1 חלק א' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – זוכרים?

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. באיזו מדינה התחיל בלאק פריידי?

א) בישראל ב) בארצות הברית ג) בצרפת

2. אחרי איזה חג חוגגים בארצות הברית את בלאק פריידי?

א) חג המולד ב) השנה האזרחית החדשה ג) חג ההודיה

2 חלק ב' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – מבינים את הטריקים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בלאק פריידי הוא תמיד ביום שישי.	☐	☐
2	כתובית כמו 'נשארו רק 3 פריטים' נועדה לגרום לנו לקנות מהר בלי לחשוב.	☐	☐

3 חלק ג' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – מתאימים מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לחץ זמן	___	**א.** כתוב 'נשארו רק כמה פריטים'
2. מלאי מוגבל	___	**ב.** מילים כמו 'רק היום' שגורמות למהר להחליט
3. FOMO	___	**ג.** יום קניות ברשת אחרי בלאק פריידי
4. סייבר מאנדיי	___	**ד.** פחד להפסיד הזדמנות

4 חלק ד' – פרק 1 • מאיפה הגיע בלאק פריידי ואיך המוח שלנו מגיב – משלימים

השלימו את המילה החסרה.

1. בלאק פריידי מתקיים ביום _____ בשבוע

קטע קריאה – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה

קראו את הקטע. אחר כך ענו על השאלות.

תַּקְצִיב הוא כסף שמתכננים מראש.

מתכננים אותו לפני הקניות.

דוגמה: יש 100 שקל. קניתי ב־70 שקל. נשארו 30 שקל.

צָרִיךְ: דבר חיוני לחיים היומיום, כמו אוכל.

רוֹצֶה: דבר נעים, אבל אפשר בלעדיו.

צריך ורוצה הם לא אותו דבר.

הַנָחָה: המחיר יורד מהמחיר המקורי.

10% הנחה על 100 שקל: המחיר יורד ב־10 שקל, ועכשיו הוא 90 שקל.

50% הנחה: המחיר יורד **בַּחֲצִי**.

הַנָחָה מְדֻמָּה: קודם מעלים את המחיר. אחר כך "מורידים". זו לא הנחה אמיתית.

5 חלק ה' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – הכרות עם המושגים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	תקציב הוא סכום כסף קבוע שמתכננים מראש לפני שיוצאים לקניות	☐	☐
2	"צריך" ו"רוצה" זה תמיד אותו דבר	☐	☐

6 חלק ו' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – מושגי יסוד

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה המשמעות של "צריך" בצרכנות נבונה?

(א) דבר חיוני לחיים היומיום (ב) כל דבר שרואים בפרסומת (ג) דבר יקר מאוד

2. מה המשמעות של אחוזי הנחה?

(א) הכפלת המחיר (ב) הורדה מהמחיר המקורי (ג) העלאת המחיר

7 חלק ז' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – תרגול חישובים

השלימו את המילה החסרה.

1. מוצר שעלה 100 שקל וקיבל הנחה של 20% יעלה עכשיו _____ שקל

2. יש לכם תקציב של 300 שקל וקניתם ב-250 שקל, נשארו לכם _____ שקל

8 חלק ח' – פרק 2 • כסף, תקציב ואחוזי הנחה – חישוב אחוז ההנחה

הקיפו את התשובה הנכונה.

קטע קריאה – פרק 3 • מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה

קראו את הקטע. אחר כך ענו על השאלות.

שַׁרְשֶׁרֶת הָאַסְפָקָה: כל הדרך של המוצר עד הבית.

המסע של חולצה:

1. מגדלים **כְּתָנָה** בשדה.
2. תופרים חולצה במפעל.
3. אונייה או מטוס מובילים אותה.
4. משלוח עד הבית.

לפעמים כל שלב קורה במדינה אחרת. זו **גלובליזציה**: חיבור בין אנשים ומדינות בעולם.

מָטוֹס צורך יותר דלק מ**אֳנִיָּה**. הוא פולט יותר גזי חממה ומזהם יותר.

מִשְׁלוֹחַ חִנָּם: מישהו בכל זאת משלם.

אָפְנָה מְהִירָה: הרבה בגדים חדשים, מהר ובזול.

פְּסֹלֶת טֶקְסְטִיל: בגדים זרוקים. הם לא מתפרקים בקלות.

קַיָּמוּת: שומרים על כדור הארץ לעתיד. מתקנים בגדים ומחליפים, לא זורקים.

9 חלק ט׳ – פרק 3 • מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה קורה ראשון בשרשרת האספקה של חולצה?

א) גידול כותנה בשדה ב) הובלה באונייה ג) תפירה במפעל

2. מהי "אופנה מהירה"?

א) בגדי ספורט בלבד ב) קולקציות חדשות בקצב גבוה ובמחיר נמוך

ג) בגדים שתופרים ביד

3. למה הובלה במטוס מזהמת יותר מהובלה באונייה?

א) היא מהירה יותר ב) היא צורכת יותר דלק ופולטת יותר גזי חממה

ג) היא יקרה יותר

10 חלק י׳ – פרק 3 • מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה – תרגול ויישום

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	משלוח "חינם" עולה כסף למישהו, גם אם הצרכן לא משלם עליו ישירות	☐	☐

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
2	כל שלבי הייצור של חולצה קורים תמיד במדינה אחת	☐	☐

11 חלק י״א – פרק 3 • מאחורי הקלעים: מסע החבילה, אופנה מהירה וסביבה – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. שרשרת האספקה	___	**א.** קולקציות חדשות ומהירות במחיר נמוך
2. גלובליזציה	___	**ב.** בגדים זרוקים שלא מתפרקים בקלות
3. פסולת טקסטיל	___	**ג.** חיבור בין אנשים ומדינות בעולם
4. אופנה מהירה	___	**ד.** כל השלבים שמוצר עובר מהייצור עד הבית

קטע קריאה – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות

קראו את הקטע. אחר כך ענו על השאלות.

מודעה רוצה לשכנע אותנו. יש לה מילים מיוחדות:

- **פּוֹעֵל בְּצִווּי**: מבקש לעשות משהו עכשיו. "קנו!", "אל תחכו!". הציווי מדבר ישר אלינו. הוא דוחף אותנו לפעול מהר.
- **שֵׁם תֹּאַר קִיצוֹנִי**: מילה מוגזמת. "הכי זול!", "הכי משתלם!", "מבצע כמו שלא ראיתם!".
- **מִסְפָּר מְעֻרְפָּל**: לא אומר בדיוק. "עד 50% הנחה". אולי רק פריט אחד בהנחה.

דוגמה: "קנו עכשיו! עד 60% הנחה!"

12 חלק י"ב – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – הכרת המושגים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהו פועל בציווי?

א) פועל שמתאר דבר שקרה בעבר ב) פועל שמבקש או מצווה לעשות משהו עכשיו

ג) מילה שמתארת צבע או גודל

2. איזו מהדוגמאות היא פועל בציווי?

א) קנו עכשיו! ב) קניתי אתמול ג) אני קונה בגדים

3. למה מפרסמים אוהבים להשתמש בפעלים בציווי במודעות?

א) כדי לספר סיפור ארוך ב) כדי לפנות ישר אלינו ולדחוף לפעולה מהירה

ג) כדי לתאר אירוע מהעבר

13 חלק י"ג – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – זיהוי במודעות

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מספר מעורפל כמו "עד 70% הנחה" נותן לנו מידע מדויק וברור.	☐	☐
2	המילים "מבצע כמו שלא ראיתם" הן דוגמה לשם תואר קיצוני.	☐	☐

14 חלק י"ד – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – התאמה והשלמה

השלימו את המילה החסרה.

1. המודעה כתבה: "_____ עכשיו, לפני שהמבצע נגמר!"

15 חלק ט״ו – פרק 4 • שפת הפרסום: מילות שכנוע וניתוח מודעות – התאמת מושגים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. קנו היום!	___	**א.** פועל בציווי
2. הכי משתלם אי פעם	___	**ב.** פועל בציווי
3. עד 50% הנחה	___	**ג.** שם תואר קיצוני
4. אל תחכו!	___	**ד.** מספר מעורפל

קטע קריאה – פרק 5 • כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון

קראו את הקטע. אחר כך ענו על השאלות.

מִכְתַּב תְּלוּנָה: כותבים כשיש בעיה עם מוצר.

חלקי המכתב:

- **פתיחה מנומסת**: פונים בשם ובברכה.
- **תיאור הבעיה**: מה קרה ומתי.
- **סיום מנומס**: תודה וחתימה בשם.

פרסומת אמת: אומרת את האמת, בלי להגזים.

"רק היום!" יוצר לחץ זמן.

פִּסְקַת טִעוּן: יש בה **דֵּעָה**, **נִמּוּק**, **דֻּגְמָה** ו**סִכּוּם**. דעה לבד לא מספיקה.

16 חלק ט״ז – פרק 5 • כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מכתב תלונה כותבים כשיש בעיה עם מוצר או שירות	☐	☐
2	פרסומת אמת צריכה להגזים כמה שיותר כדי למכור יותר	☐	☐
3	בפסקת טיעון כותבים דעה בלבד, בלי שום נימוק או דוגמה	☐	☐

17 חלק י״ז – פרק 5 • כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון – בונים את המכתב

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. פתיחה מנומסת	___	**א.** תודה וחתימה בשם
2. תיאור הבעיה	___	**ב.** פונים בשם ובברכה
3. סיום מנומס	___	**ג.** מסבירים מה קרה ומתי

18 חלק י״ח – פרק 5 • כותבים בעצמנו: מכתב תלונה ופסקת טיעון – כותבים בעצמנו

ענו בקצרה.

1. כתבו משפט פרסומת אמת (לא מוגזם) למוצר שאתם אוהבים

קטע קריאה – פרק 6 • משחקים וסיכום: חוזרים על המושגים

קראו את הקטע. אחר כך ענו על השאלות.

בלאק פריידי התחיל ב**אַרְצוֹת הַבְּרִית**.

50% הנחה: המחיר יורד **בַּחֲצִי**.

לקנות דבר שרוצים זה לא אסור. רק חושבים לפני שקונים.

מִשְׁלוֹחַ חִנָּם: מישהו תמיד משלם.

"עד 70% הנחה": אולי רק פריט אחד בהנחה.

19 חלק י״ט – פרק 6 • משחקים וסיכום: חדר בריחה ורפלקציה – חוזרים על המושגים

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	בלאק פריידי התחיל כיום מכירות בארצות הברית.	☐	☐
2	הנחה של 50% אומרת שהמחיר יורד בחצי.	☐	☐
3	אם קניתי משהו כי 'רוצה' אותו ולא 'צריך' - זה תמיד טעות.	☐	☐

כרטיס יציאה

אני יודע/ת להסביר מאיפה הגיע בלאק פריידי ומה זה סייבר מאנדיי

אני יודע/ת לחשב אחוז הנחה ולזהות הנחה מדומה

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀